

D'ici i de allí // visions entrecreuades

Intercanvi de postals audiovisuals entre el collège Fernand Gregh de l'Île de France i els instituts Príncipe de Viana i XXV Olimpíada de Barcelona

Justificació

L'aprenentatge de llengües estrangeres no és només una oportunitat més de coneixement sinó que també suposa un enriquiment cultural de primer ordre. En el cas del francès, malgrat la proximitat amb França i les possibilitats d'alguns centres de la ciutat d'organitzar-hi intercanvis i/o estades amb l'alumnat, costa introduir l'ús de l'idioma a l'aula d'una forma habitual i prou lligada a la quotidianitat dels i les adolescents. Pensem que la creació audiovisual hi pot contribuir de forma decisiva.

Per als i les estudiants d'ESO que escullen aquesta llengua, és un repte poder-la posar en pràctica de seguida per expressar-se i així perdre la por a fer-la servir en situacions d'interrelació. L'intercanvi de mirades i punts de vista sobre les seves realitats quotidianes amb alumnes de la mateixa edat francesos/es que estan aprenent el castellà pot resultar un revulsiu. La producció audiovisual participativa és una eina molt interessant perquè afavoreix aquesta expressió però també dóna a conèixer l'entorn dels uns/es i els/les altres.

D'aquesta manera, no només aprenen francès (i castellà) sinó que també coneixen el país veí des de la proximitat que suposa intercanviar visions amb adolescents i joves d'allà. Per tant, afavorim la posada en contacte entre grups classe d'alumnes que estudien francès a Barcelona i que estudien castellà a l'Île de France a través de l'intercanvi de postals audiovisuals.

Descripció de la proposta

Es tracta d'un projecte conjunt de l'entitat *Aux 4 coins de l'enfance* i Teleduca. Educació i Comunicació SCP. L'objectiu és sistematitzar una metodologia compartida per portar a terme un intercanvi lingüístic i de vivències a través d'una correspondència audiovisual entre grups classe que estan començant a aprendre francès a Barcelona i castellà a l'Île de France. Aquest curs 2016-17 estem tirant endavant la segona experiència entre els instituts Príncipe de Viana (barri de La Sagrera, Sant Andreu) i

XXV Olimpíada (barri de Poble Sec, Sants-Montjuïc) de Barcelona i el *collège* Fernand Gregh (Champagne-sur-Seine, l'Île de France, París).

La iniciativa afavoreix la comunicació i la interacció entre tres centres educatius, dues poblacions i dues realitats diferents així com la motivació dels i les alumnes per aprendre idiomes. Amb l'experiència pilot del curs 2015-16 vam comprovar que comunicar-se amb altres joves de la mateixa edat promou decisivament l'aprenentatge de l'altre idioma i, al mateix temps, possibilita la coneixença de l'altra cultura, la interculturalitat i la diversitat des de la comprensió mútua i la proximitat.

Els dos instituts de Barcelona s'expressaran en llengua francesa amb el *collège* francès, per incentivar-ne l'aprenentatge. En canvi, el *collège* de l'Île de France es comunicarà amb els dos instituts de Catalunya en castellà, que és la llengua que estan aprenent.

En un primer moment, es porta a terme un treball previ de presentació i coneixença mútua entre els i les alumnes dels dos grups classe per després passar a la creació audiovisual participativa i l'intercanvi. Aquí l'organització ja és per subgrups. Cada subgrup de producció elabora una postal adreçada al seu subgrup en correspondència de l'altre centre educatiu.

En total són entre 6hs i 10hs d'immersió en el gènere de la postal audiovisual com a eina de comunicació i interrelació en francès i castellà, respectivament. Durant tot el procés, es du a terme un seguiment a través d'un bloc compartit: <https://dicidealli.wordpress.com>. Per cloure l'experiència, s'organitzarà una quedada i connexió en viu de tipus vídeo conferència.

La idea és introduir una fórmula en la qual l'equip mitxe d'*Aux 4 coins de l'enfance* a l'Île de France i Teleduca. Educació i Comunicació SCP a Barcelona col·labori estretament amb el professorat de francès i castellà, per tal d'implicar-lo i assessorar-lo en l'ús de la producció audiovisual.

La postal audiovisual

És una proposta per relatar audiovisualment una experiència, vivència, sensació, etc. des d'un lloc concret a un destinatari molt determinat. Una postal audiovisual es focalitza sobretot a comunicar el que succeeix en un

lloc o a un grup de persones, o bé a descriure com és percebut aquest espai des d'una mirada "subjectiva". Resulta un gènere molt útil per treballar la relació amb el territori i per connectar realitats allunyades o ben desconegudes entre si.

És un format molt interessant per iniciar-se en la tasca d'elaborar guions i estructurar continguts audiovisuals. En tractar-se d'una missiva, contribueix a connectar espais i vivències, a establir relacions entre llocs i vincles entre grups de participants. És un gènere de durada breu (entre 2 i 2 minuts i mig de durada) amb un to molt descriptiu i subjectiu, impulsat per una clara funció de correspondència. La postal audiovisual, a més, pot combinar fàcilment elements de ficció i documental.

Fases

El punt de partida comporta un treball previ de coneixença mútua mitjançant una fotografia de cada grup classe acompanyada d'una primera carta de presentació i presa de contacte. Tot seguit, arriba el moment de muntar els subgrups de creació audiovisual i l'establiment de relació entre els d'una ciutat i l'altra. Això es farà a través d'una petita correspondència per escrit (e-mail), en la qual es farà servir la llengua del país de destí (la llengua estrangera d'aprenentatge) però amb alguna petita incursió a la llengua pròpia per afavorir-ne la comprensió passiva. En aquesta fase, l'alumnat de Barcelona i Champagne-sur-Seine aprofundiran en la coneixença mútua i llançaran qüestions sobre allò que els agradaria saber dels seus nous amics i amigues del país veí.

A continuació i ja per subgrups, cada equip prepara una missiva en forma de postal audiovisual. Per realitzar-la, un equip de facilitadors/es d'educomunicació acompanya l'alumnat i el submergeix en la creació audiovisual participativa des de l'aprendre fent, sempre amb la col·laboració i la implicació del professorat.

En total, es dediquen entre 6 i 10 hores a la creació participativa de les postals audiovisuals. A Barcelona, sis hores aniran a càrrec de Teleduca i la resta del professorat. Les sessions de l'equip d'educomunicació són: una sessió sobre llenguatge audiovisual, narració i realització; una altra per elaborar el guió de cada subgrup a partir de les idees prèvies; dues sessions de gravació; i, finalment, una sessió d'edició.

El seguiment de tot el procés es fa visible i comparteix en un bloc gestionat en comú que serveix per recollir aquesta experiència pilot i relatar-la des del punt de vista dels diversos actors socials en joc. Com a resultat, cada subgrup de producció (vuit a Barcelona i vuit més a França) elabora una postal audiovisual adreçada al seu subgrup de correspondència. Un cop estiguin totes finalitzades, es publiquen al bloc.

Aleshores, es fa un visionat i comentari de les postals audiovisuals rebudes i se'ls fa arribar un retorn (de veu) enregistrat en fals directe. La intenció és també organitzar una videoconferència final en viu entre les dues parelles de grups classe participants.

L'acompanyament i la dinamització del procés compta amb la coordinació conjunta de Teleduca. Educació i Comunicació SCP a Barcelona i *Aux 4 coins de l'enfance* a l'Île de France, dues entitats especialitzades en l'educomunicació.

Objectius generals

1. Afavorir la interrelació i la correspondència entre quatre grups classe: dos de 13-14 anys i dos entre 14-16 anys, dos a l'Île de France i dos més a Barcelona.
2. Promoure l'expressió i la comprensió (audiovisual, escrita i verbal) en francès i castellà com a eina per a l'aprenentatge de llengües i l'intercanvi cultural, fent servir la producció audiovisual participativa i la creació de postals audiovisuals.
3. Generar interès per conèixer i comprendre altres cultures i realitats diferents a la pròpia, i fomentar la coneixença mútua entre joves de Barcelona i l'Île de France de la mateixa edat.

Objectius específics

1. Explorar l'entorn dels i les participants
2. Desenvolupar habilitats de comunicació
3. Promoure la creativitat
4. Aprendre conceptes bàsics sobre comunicació audiovisual
5. Practicar el francès i el castellà
6. Afavorir la relació i la coneixença mútua
7. Crear vincles entre joves de diferents països
8. Afavorir la motivació a l'hora d'aprendre una llengua nova

A qui va adreçat

Per aquesta segona edició del projecte (curs 2016-17), estem posant en contacte i promovent un treball conjunt entre:

- 1) Institut Príncep de Viana (2n d'ESO, 13-14 anys, 22 alumnes que fan el 1r curs de castellà-francès) i collège Fernand Gregh (4ème, 13-14 anys, 28 alumnes que fan també el primer curs de francès-castellà.
- 2) Institut XXV Olimpíada (4t d'ESO, 15-16 anys, 17 alumnes que fan el tercer curs i mig de castellà-francès) i collège Fernand Gregh (3ème, 14-15 anys, 16 alumnes que fan el tercer curs de francès-castellà.

Cada grup classe s'organitzarà en quatre subgrups de producció per elaborar i intercanviar-se les postals audiovisuals.

A mig termini, volem orientar aquesta iniciativa a diversos grups classe de d'ESO, entre 12 i 16 anys, que estudiïn francès a la ciutat de Barcelona. L'experiència a cada institut de secundària pot organitzar-se al voltant de 4 subgrups de 5-7 alumnes que treballarien en paral·lel.

Calendari

Desembre de 2016 a gener de 2017 → Presentació de cada classe a l'altra a través d'una fotografia i un text conjunt. Enviament d'una carta col·lectiva amb petites presentacions individuals de cada alumne/a per donar-se a conèixer. Per portar-ho a terme, cada grup classe tindrà un correu electrònic compartit des del qual materialitzar el procés d'intercanvi. Configuració dels quatre subgrups de correspondència (de 4/5 alumnes) a cada grup classe, en base als interessos compartits. S'envien d'una banda a l'altra i es busca la manera d'establir les relacions entre un subgrup d'aquí i un d'allà. Posada en línia d'un bloc gestionat en comú i intercanvi d'informacions (fotografies i petits textos) sobre el procés creatiu i d'intercanvi a banda i banda.

Febrer i 1a setmana de març de 2017 → Intercanvi d'un mínim de dues cartes (per correu electrònic) entre els subgrups de correspondència de Barcelona i l'Île de France, durant el qual escriuran en francès i castellà (codi bilingüe) per fomentar l'expressió i la lectura de la llengua d'aprenentatge. La primera carta en cada un dels sentits, inclourà una

presentació de cada subgrup. Aquesta etapa servirà també de coneixença mútua i acostament de punts de vista per compartir interessos i inquietuds entre els subgrups d'alumnes. En paral·lel i en base al diàleg establert entre els subgrups de correspondència, buscarem que surtin les idees de guió per elaborar les postals audiovisuals que s'enviaran l'un a l'altre. En cada una de les ciutats i instituts, es realitzaran les sessions de llenguatge audiovisual i guió per a la preparació de les postals audiovisuals / *cartes audiovisuelles* per part de cada subgrup.
Actualitzacions del bloc.

Març i abril de 2017 → Serà el moment que cada grup classe (per equips de treball) se centri en les sessions de rodatge i edició participativa de les quatre postals audiovisuals que estan realitzant. Durant aquesta etapa, la continuïtat de les comunicacions entre l'Île de France i Barcelona se seguiran fent mitjançant l'actualització del bloc per part de cada institut, amb la idea de donar a conèixer al de correspondència com va tot el procés de treball que porten a terme (fotografia i text).

Maig i juny de 2017 → Enviament de les postals audiovisuals d'una banda a l'altra per després publicar-les en el bloc. Cada subgrup enviarà la seva missiva videogràfica per correu electrònic, via WeTransfer. A cada grup classe, es farà un visionat col·lectiu i comentari de les creacions rebudes, amb un retorn de veu enregistrada per enviar a l'altra ciutat. Tot seguit, cada equip de treball penjarà la postal audiovisual que hagi rebut al canal de YouTube del grup classe o al de Vimeo de Teleduca. Després l'enllaçarà al bloc i es podrà comentar, des de banda i banda, de forma participativa. Un cop estiguin publicades i compartides les 8+8 postals audiovisuals, s'organitzaran dues trobades virtuals (una per a cada parell d'instituts) en forma de videoconferència (via Skype) per tancar el projecte i avaluar conjuntament l'experiència.

Cronograma (intervenció a Barcelona)

Les sessions als instituts Príncep de Viana i XXV Olimpíada de Barcelona es desenvoluparan en aquests horaris:

- 1) Dimecres i divendres de 12h35' a 13h35' al Príncep de Viana.
- 2) Dilluns de 12h30' a 13h30', dimecres de 13h30' a 14h30' i divendres de 8h a 9h al XXV Olimpíada.

Les dates de desplegament de les sessions són:

PRÍncep DE VIANA

Febrer

- 2hs de llenguatge i narrativa audiovisual → 15 i 22 de febrer de 2017 (Teleduca - 1 persona)
- 1h de concepció de la idea (sinopsi de partida) de cada postal audiovisual → 24 de febrer de 2017 (Natàlia)

Març

- 2hs de guió per tancar les quatre postals audiovisuals → 1 i 3 de març de 2017 (Teleduca - 1/2 persones)
- 4hs de gravació de les postals audiovisuals (2hs per subgrup) → 8, 10, 15 i 17 de març de 2017 (Teleduca - 2 persones)

Abril

- 2hs de muntatge audiovisual participatiu de les postals audiovisuals → 5 i 7 d'abril de 2017 (Teleduca - 2 persones)

Maig

- 1h de visionat de les postals audiovisuals rebudes i enregistrament de comentaris en francès → 12 de maig de 2017 (Teleduca - 1 persona)

Juny

- 1h per a fer un Skype comú → 7 de juny de 2017 (Teleduca - 1/2 persones)

XXV OLIMPÍADA

Febrer

- 2hs de llenguatge i narrativa audiovisual → 6 i 8 de febrer de 2017 (Teleduca - 1 persona)
- 1h de concepció de la idea (sinopsi de partida) de cada postal audiovisual → 10 de febrer de 2017 (Amèlia)
- 2hs de guió per tancar les quatre postals audiovisuals → 13 i 20 de febrer de 2017 (Teleduca - 1/2 persones)

Març

- 2hs de gravació de les postals audiovisuals (2hs per subgrup amb tres subgrups alhora) → 6 i 13 de març de 2017 (Teleduca - 3 persones)
- 3hs de muntatge audiovisual participatiu de les postals audiovisuals → 20, 27 i 29 de març de 2017 (Teleduca - 2 persones)

Maig

- 1h de visionat de les postals audiovisuals rebudes i enregistrament de comentaris en francès → 8 de maig de 2017 (Teleduca - 1 persona)

Juny

- 1h per a fer un Skype comú → 5 de juny de 2017 (Teleduca - 1/2 persones)